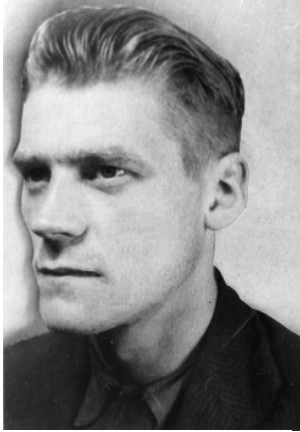

Oorlogsslachtoffers

Hieronder volgen de namen van de Markelo'ers die direct of indirect ten gevolge van oorlogshandelingen in de Tweede Wereldoorlog het leven lieten:

► Jacob Oost (51 jaar), werkzaam op het NS station, deed mee aan de bekende spoorwegstaking en was dus genoodzaakt onder te duiken. Hij werd echter in 1945 in

G.W.B. Wondaal 1910-1944

Frederiksoord gearresteerd en vond in juni 1945 de dood in het concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg.

► Hendrikus Olijdam (31 jaar) landbouwer te Elsen, op 10 mei 1940 bij Doesburg gesneuveld als militair, tijdens de inval van de Duitse troepen.

► Reint Jan Schreurs (32 jaar) landbouwer in het Stokkumerbroek, op 12 mei 1942 aangereden door een Duits militair voertuig.

► Derk Klein Nagelvoort (22 jaar), Goorseweg, op 10 augustus 1942, 'in dienst van de vijand', gesneuveld aan het oostfront.

► Dirk Hendrik Boomkamp (79 jaar), op 26 juli 1944 gedood bij de ontploffing van een blindganger nabij zijn huis (pand 23) op de Markeloseberg.

► Hendrikus Herman ten Tije (31 jaar) landbouwer te Kerspel-Goor, op 21 september 1944 doodgeschoten door naderende Duitse militairen voor wie hij wegliep tijdens het melken.

► Willem Immink, Lichtmissen (22 jaar), op 27 oktober 1944 doodgeschoten toen hij doorreed, na gesommeerd te zijn om te stoppen.

► Cornelis Alexander Bernardus Külemeyer, agent van de Gestapo, werd op 9 november 1944 doodgeschoten door een BS'er. (Binnenlandse Strijdkrachten)

► Gerard Willem Bouke Wondaal (34 jaar), knecht bij de familie Ebbekink aan de Winterkamperweg, op 4 oktober 1944 gefusilleerd te Enschede wegens spionage, sabotage en lidmaatschap van een verzetsgroep.

► Jacob Adriaan Hardenberg (40 jaar), secretaris van Waterschap de Schipbeek, volgens mededeling van de SD (Sicherheits Dienst)-Almelo, op 24 februari 1945 overleden in kamp Neuengamme; hij was in 1944 opgepakt wegens spionage.

► Jan Cornelis Romijn (52 jaar), huisarts, volgens mededeling van de SD te Almelo op 1 maart 1945 overleden in kamp Neuengamme; hij was in 1944 opgepakt wegens spionage.

► Frederik Jan Ikkink (69 jaar), landbouwer op Platerink-Enkelaarsweg, op 10 maart 1945 gedood toen een V-1 op zijn huis terecht kwam.

► Gerardus Joseph Stammen, als Limburgse evacué wonend bij Platerink, eveneens op 10 maart omgekomen.

► Antoon de Vries (42 jaar), evacué uit Rijswijk, op 23 maart 1945 gedood tijdens een aanval door Engelse jager

J.C. Romijn 1893-1945

J.A. Hardenberg 1905-1945

► Albert ten Hove (22 jaar), Stokkumerbroek, op 1 april 1945 door dronken Duitsers doodgeschoten, toen hij van zijn huis naar de schuur liep om wapens te verstoppen. Omdat het front op dat moment dichtbij was verliep zijn begrafenis heel moeizaam. Zijn burens brachten de stoffelijke resten tot aan de Schipbeek

bij de Roosdomsbrug die vernield was en vanaf daar werd het overgenomen door mensen vanuit het dorp, die zorg droegen voor de ter aarde bestelling.

A. ten Hove 1923-1945

- ▶ Frederik Jan Reef (35 jaar) timmerman in Kerspel-Goor, op 24 maart 1945 gedood bij het bombardement door de geallieerden op Goor.
- ▶ Gerrit Paalman (37 jaar) landbouwer te Elsen, op 6 mei 1945 gedood bij het knutselen aan een onderdeel van een V-1.
- ▶ Engbert Pakkert (69 jaar) landbouwer op de Herikerberg, op 17 mei 1945 gedood bij het knutselen aan een V-1 onderdeel.
- ▶ Adrianus Cornelis Johannes Schaap (5 jaar) evacué uit Scheveningen, op 6 juni 1945 overreden door een voertuig van de Canadese bevrijders.
- ▶ Hendrikus ten Dam (35 jaar) architect uit Ambt-Delden, op 1 juli 1945 abusievelijk doodgeschoten door een Goorse BS'er.

Joodse slachtoffers

Van de drie joodse families die Markelo voor de oorlog rijk was: Heyman, Schlosser en Cohen heeft niemand de oorlog overleefd. Allen werden gedeporteerd en lieten het leven in een concentratiekamp.

Naam:	Geboren:	Overleden:
David Heijman	07-12-1902Rijssen	09-07-1942Mauthausen
Leentje Heijman-Goudsmit	29-09-1889Kampen	02-07-1943Sobibor
Izaäk Heijman	24-01-1931Rijssen	02-07-1943Sobibor
Aaltje Heijman	09-06-1935Markelo	02-07-1943Sobibor
Hanna Louise Heijman	01-01-1940Markelo	02-07-1943Sobibor
David Schlosser	04-08-1880Den Ham	15-12-1942Auschwitz
Eva Schlosser-Cohen	28-06-1885Markelo	24-09-1942Auschwitz
Gompert Gerrit Schlosser	24-09-1917Markelo	28-02-1943Auschwitz
Sophia Schlosser	19-09-1913Markelo	24-09-1942Auschwitz
Levy Anthonie Cohen	03-06-1889Markelo	22-10-1942Auschwitz
Flora Cohen-Denneboom	02-09-1884Avereest	24-09-1942Auschwitz
Anthonie Cohen	13-10-1921Markelo	31-10-1943Auschwitz
Sophia de Klijn-Cohen	28-06-1916Markelo	28-05-1943Sobibor
Rebecca Flora de Klijn	31-05-1941Amsterdam	28-05-1943Sobibor
Eva van Straten-Cohen	11-03-1919Markelo	22-10-1943Auschwitz
Leon van Straaten	23-09-1912Amsterdam	30-09-1944 Midden Europa

Familie Heyman

David Heyman uit Rijssen ventte met textiel in Elsen en was dus in die buurtschap alom bekend toen hij daar begin jaren dertig ging wonen aan de Kemperweg, waar nu het constructiebedrijf Ten Brinke is gevestigd. David en z'n vrouw begonnen een textielwinkeltje met daarnaast een café. Het echtpaar kreeg drie kinderen en had ook schoonmoeder Goudsmit inwonen. Omdat hij paard en wagen had mocht hij - op eigen verzoek - tijdens de oorlog tegen betaling meehelpen bij de aanleg van de nieuwe Heriker- en Rijssenseweg. In diezelfde periode was de nabijgelegen volkshogeschool Diependaal bezet door de Duitsers. Voor de 'erholung' verbleven daar toen ook een groep jonge Duitse dames. Toen die op een bepaald moment de plaats passeerden waar David aan het werk was, vroegen ze hem of ze een eindje mee mochten rijden. David had daar niet veel zin in en reageerde met de opmerking:

'ik wil geen stront op mijn wagen'. De dames bleken de strekking hiervan begrepen te hebben; ze waren zeer beledigd en meldden het voorval aan de commandant die er voor zorg droeg dat David nog dezelfde dag werd opgepakt en weggevoerd.

Ongeveer een jaar later op vrijdag 9 april 1943 kregen de landbouwers G.J. Zwienenberg en G. Megelink opdracht om hun burens, de joodse familie Heyman, per wagen naar het NS-station in Goor te brengen. Van daaruit moest de familie met een uitgereikte reisvergunning vertrekken naar kamp Vught.

Familie Schlosser

David Schlosser kwam in 1913 vanuit Den Ham naar Markelo en trouwde toen met de Markelose Eva Cohen. David was handelaar in onder meer vee en woonde aanvankelijk achter het gemeentehuis aan de Stationsstraat. Toen in 1927 de gemeente haar eerste huurwoningen liet bouwen, kreeg de familie Schlosser een woning aan de Bergweg (pand 26). Uit de gemeentelijke stukken blijkt trouwens dat Schlosser aan de betaling van de huur geen hoge prioriteit toekende.

Toen David in 1942 zou worden afgevoerd is nog geprobeerd om hem te helpen. Hij werd naar zijn geboorteplaats Den Ham gebracht en dook daar onder. Maar David kreeg heimwee en fietste terug naar Markelo, waar hij al na enkele dagen samen met zijn zoon Gompert werd opgepakt. Toen later Eva en dochter Sophia ingeseind kregen dat ook zij opgehaald zouden worden, vluchtten ze naar de bossen op de Markeloseberg. In de veronderstelling dat de kust veilig was keerden ze 's avonds weer naar huis terug. Diezelfde nacht nog werden ze echter van het bed gelicht en afgevoerd.

Familie Cohen

De koopman Anthonie Cohen (*1850) vestigde zich in 1880 samen met zijn vrouw Sophia Polak in Markelo. Zij woonden aanvankelijk in één van de Lonink-huizen (pand 46), maar kochten in 1913 het vroegere boerderijtje van Hollenberg (pand 89). Zoon Levi trouwde met Flora Denneboom uit Avereest en trok bij z'n ouders in.

Anthonie, ook wel 'Nöttentone' genoemd, was handelaar in beenderen, lompen en mollenvellen en vervoerde dood vee. Zijn bijnaam dankte hij aan het feit dat hij in de herfst bij de boeren appels, peren, noten en ander fruit opkocht en dat vervolgens in Goor en Rijssen verhandelde. Toen Anthonie in 1937 overleed zette zijn zoon Levi deze activiteiten voort.

Levi's zoon Tony, die leerling-electriciën was, was suikerpatient en kon om die reden opgenomen worden in een ziekenhuis, in de hoop dat hij op die manier uit de handen van de Duitsers zou blijven. Deze hoop bleek ijdel: hij werd vanuit het ziekenhuis afgevoerd. Dochter Sophie had vlak voor de oorlog verking gekregen met de militair Benny Klein die tijdens de mobilisatie in de omgeving van Markelo verbleef. Ze trouwden en vertrokken in 1941 naar Amsterdam. Eva Cohen ging met haar zuster mee naar Amsterdam en trouwde daar met Leon van Straten. Uiteindelijk werden allen vanuit Amsterdam afgevoerd en keerde alleen Benny Klein na de oorlog terug. Levy en zijn vrouw Flora zijn voor het laatst gesignaleerd in De Stokkumer Es, toen ze richting station liepen om zich op basis van een ontvangen oproep op het verlangde adres te melden.

Slachtoffers Indonesië

Ook de strijd in Indonesië kostte Markelose mensenlevens. Van de 38 Markeloërs die er bij betrokken waren keerde T. Kistemaker niet terug. D. Jansen - van bakker Jansen aan de Viersprong in Stokkum - die zich al in 1940 had aangemeld bij de Koloniale Reserve, overleed in 1943 in Japanse krijgsgevangenschap op Thailand.